

Nr 340

Av herrar **Hammar** och **Wiklund** i Stockholm, om visst lån till föreningen Hemmet Älvgården.

(Lika lydande med motion nr 233 i Första kammaren)

Styrelsen för föreningen Hemmet Älvgården, huvudman för erkända vårdanstalten för manliga alkoholmissbrukare Älvgården i Husby kommun av Kopparbergs län, har hemställt om ett ränte- och amorteringsfritt statslån å 120 000 kronor till uppförande av ett bostadshus om två lägenheter vid anstalten; en lägenhet som ersättning för en äldre sådan, som föreslås disponerad för utökning av kontors- och expeditionsutrymmena, och en lägenhet som tillskott till anstaltens bostadsbestånd.

Byggnadsstyrelsen hade i avgivet yttrande i huvudsak icke något att erinra emot det föreslagna bostadshuset, och framställningen tillstyrktes av socialstyrelsen och länsbostadsnämnden i Kopparbergs län.

I årets statsverksproposition, bilaga 27, sid. 35 ff har föredragande departementschefen förklarat sig ej vara beredd att tillstyrka framställningen.

En fördröjning av en nödvändig ökning av bostadsbeståndet och den därmed sammanhängande frågan om en angelägen utökning av kontors- och expeditionslokaler kommer att medföra stora olägenheter för vårdarbetet vid anstalten. Befintliga kontorsutrymmen är för få och lokaliteterna i övrigt för små, varför ett rationellt utnyttjande av den personal, som ställts till anstaltens förfogande, ej är möjlig. Totalt upptar utrymmena närmare 60 m² inklusive smärre biutrymmen. Vänttrum för patienter, som söker företräde hos anstaltsstyrelsen vid dess besök å anstalten eller eljest besöker expeditionerna för samtal med föreståndare och assistenter, saknas helt liksom för andra besökande. Någon möjlighet för besökande att hänga undan ytterkläder finnes ej. Lämplig arbetsplats saknas för skrivbiträdet, som bl. a. sysslar med journalskrivning och annat som rör patienter och därför bör kunna arbeta i närheten av aktskåp och utan obehörig insyn. Föreståndaren, en av assistenterna och kassören disponerar var sitt rum. Speciellt föreståndarens och kassörens expeditionsrum är alltför små och bör ersättas eller utvidgas. En sådan förbättring skulle i hög grad underlätta arbetet. Det bör tilläggas, att styrelsen ej har någon särskild sammanträdeslokal utan sammanträdena hålles på föreståndarens expedition.

Föreningens styrelse anser, att frågan om expeditionslokaler bäst och enklast kan lösas genom att en 2-rumslägenhet i samma plan som befint-

liga utrymmen införlivas med kontorslokalerna. På grund av läge och planlösning är lägenheten i fråga mindre lämplig som familjebostad. Förutsättningen för den skisserade lösningen av lokalbehovet för kontors- och expeditiönsändamål är emellertid, att bostaden kan ersättas genom nybyggnad, då en minskning av bostadsbeståndet är otänkbart i nuvarande läge.

Under 1950-talet har Älvgården liksom övriga vårdanstalter av detta slag rustats upp rent materiellt. Personalförstärkningar har tilldelats anstalten dels som ett led i den allmänna upprustningen och dels till följd av den genomförda arbetstidsförkortningen. Under samma tid har familjebostädernas antal ökats med en lägenhet. Denna ökning av bostadsbeståndet är otillräcklig och svarar ej emot personalökningen. Anstalten har därför bostadsproblem. Någon lösning av bostadsfrågan annat än genom anstaltens egen försorg är ej praktiskt genomförbar. Anstalten har därför vissa svårigheter vid personalrekryteringen. Den slutna vården hör som bekant ej till de mest attraktiva arbetsområdena. Det fordras speciellt intresse för arbetsuppgifterna. Ur anstaltens synpunkt är det angeläget att få lämplig arbetskraft och att kunna behålla den. Vårdarbetet blir lidande av bristande kontinuitet och täta personalbyten. Utsikterna att konkurrera om den lämpligaste personalen ökar, om de materiella villkoren är tillfredsställande, och till dessa villkor hör en lämplig bostad, som kan ge avkoppling från det många gånger pressande arbetet i slutna vård.

Till belysande av situationen kan nämnas att under år 1959 en manlig ordinarie befattningshavare slutade sin tjänst vid anstalten, enär en framställning om familjebostad vid anstalten ej kunde bifallas. Under år 1960 — efter det föreningen ingav sin framställning — hade tre manliga ordinarie befattningshavare slutat sin tjänst och två andra beviljats ledighet för att tjänstgöra å andra anstalter. I fyra av här nämnda fall har bostadsfrågan spelat in och i varje fall beträffande tre befattningshavare varit avgörande. De har övergått till likvärdig eller lägre tjänst på annat håll, där bostadsmöjligheterna varit gynnsammare.

I sin framställning har föreningen speciellt pekat på en tjänst, som blir vakant under den närmaste tiden, därför att vederbörande innehavare inträder i pensionsåldern. Det gäller den i vårdarbetet betydelsefulla tjänsten som hufvuder/tillsynsman. På grund av speciella omständigheter har nuvarande innehavaren av hufvudersbefattningen ej begärt familjebostad. Det är angeläget att vid ett återbesättande av tjänsten kunna välja den lämpligaste bland de sökande utan hänsyn till om vederbörande kräver familjebostad eller kan låta sig nöja med ett enkelrum som bostad. Man torde böra räkna med en gift befattningshavare. Det är därför ofrånkomligt för föreningen att ordna en lägenhet för denne befattningshavare. Det aktuella behovet blir därmed ett bostadshus om två lägenheter.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen ville besluta, utöver vad föredragande depar-

tementschefen föreslagit under kapitalbudgeten (femte huvudtiteln), att föreningen Hemmet Älvgården beviljas ett ränte- och amorteringsfritt lån å 120 000 kronor till uppförande av personalbostäder.

Stockholm den 25 januari 1961

Olof Hammar

Daniel Wiklund

i Stockholm